

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 1Co/330/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7613206200
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 06. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ladislav Cakoci
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2017:7613206200.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ladislava Cakociho a sudcov JUDr. Petra Tutka a JUDr. Slávky Zborovjanovej v spore žalobcu CD Consulting, s.r.o., IČO: 26 429 705, so sídlom v Brne, Příkop 843/4, Zábřovice, Česká republika, zastúpeného spoločnosťou Fridrich Paľko, s.r.o., IČO: 36 864 421, so sídlom v Bratislave, Grösslingova č. 4, proti žalovanému: U. X., Z.. XX.X.XXXX, B. X. XXX, o zaplatenie 774,71 eura s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Spišská Nová Ves č.k. 4C/249/2013-108 zo dňa 4.4.2016 jednohlasne takto

rozhodol:

P o t v r d u j e rozsudok v zamietavom výroku a vo výroku o trovách konania.

Stranám sporu n e p r i z n á v a náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Spišská Nová Ves (ďalej aj súd prvej inštancie) napadnutým rozsudkom konanie v časti zmenkového úroku vo výške 0,19% denne zastavil. Rozsudkom zároveň zamietol žalobu na uplatnenie pohľadávky podľa článku 4 ods. 1 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu (ďalej len Nariadenie), ktorým sa žalobca domáhal zaplatenia zmenkovej sumy vo výške 774,71 eur, zmenkového úroku vo výške 0,06% denne zo sumy 774,71 eur od 2.11.2009 do zaplatenia, 6 % ročného úroku zo sumy 774,71 eur od 9.3.2010 do zaplatenia a zmenkovej odmeny vo výške 1/3% zmenkovej sumy, teda 2,58 eur. Náhradu trov konania žalobcovi nepriznal.

2. Rozhodol tak o návrhu na uplatnenie pohľadávky v zmysle článku 4 ods. 1 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu (ďalej len „Nariadenie“), ktorým sa žalobca domáhal vyššie uvedených nárokov.

3. Na prejednanie veci v zmysle čl. 5 ods. 1 tohto Nariadenia, súd nariadil vo veci ústne pojednávanie, pretože to považoval za potrebné v súvislosti s posudzovaním vyplňovacieho práva na zmenku ako neprijateľnej zmluvnej podmienky v spotrebiteľskom právnom vzťahu, ktorý nepochybne vznikol medzi pôvodným veriteľom POHOTOVOSTĚ s.r.o. a žalovaným (viď rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 4Co/101/2014-61 zo dňa 29.4.2015 ktorým bol zrušený rozsudok sp.zn. 4C/249/2013-39 zo dňa 13.2.2014.

4. Súd prvej inštancie rozsudok odôvodnil tým, že z predložených listinných dôkazov, a to zo zmenky zo dňa X.XX.XXXX z úverovej zmluvy č. XXXXXXXX z exekučného spisu sp.zn. 6Er/685/2010 mal súd za preukázané, že dňa X.XX.XXXX uzavrel právny predchodca žalobcu - spoločnosť POHOTOVOSTĚ s.r.o. so žalovaným úverovú zmluvu č. XXXXXXXX, predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru žalovanému vo výške 464,71 eur. Úver mal žalovaný zaplatiť v 12-ich mesačných splátkach po 75,68 eur, pričom

sa žalovaný zaviazal zaplatiť aj poplatok vo výške 443,47 eur. V ten istý deň bola vystavená aj blankozmenka, kde spoločnosť Pohotovosť, s.r.o. vystupovala ako remitent a žalovaný ako vystaviteľ.

5. Z uznesenia Okresného súdu Spišská Nová Ves č.k. 6Er/685/2010-9 zo dňa 18.10.2010 súd prvej inštancie mal za preukázané, že tamojší súd žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol.

6. Súd prvej inštancie poukazujúc na § 2 písm. a/, § 3 ods. 1, 2, § 4 ods. 2, 3, 6 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy o úvere a vystavenia zmenky, § 39, § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 1 až 3 a ods. 4 písm. k/, ods. 5, § 54 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ), čl. 2 ods. 1, čl. 5 ods. 1 a 2, čl. 7 ods. 1 a 2, čl. 16, čl. 19 Nariadenia, po posúdení platnosti zmenky z hľadiska jej formálnych náležitostí vyžadovaných § 75 zákona č. 191/1950 Sb. dospel k záveru, že predložená zmenka bola vyplnená v rozpore s ustanovením § 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z.z., nakoľko podľa tohto ustanovenia v súvislosti s poskytovaním úveru od spotrebiteľa alebo inej osoby sa zakazuje plniť dlh zmenkou alebo šekom. Veriteľ smie prijať od dlžníka zmenku alebo šek na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru, len ak ide o zabezpečovaciu zmenku a zmenková suma v čase vyplnenia je maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva vo výške maximálne 30 % istiny poskytnutého úveru. Zmenku prijatú, resp. vyplnenú veriteľom v rozpore s predchádzajúcou vetou, veriteľ nesmie prijať a je povinný ju dlžníkovi kedykoľvek na požiadanie vydať. Ustanovenie tohto odseku platí aj v prípade zmeny majiteľa zmenky alebo postúpenia práva zo zmenky. Právny predchodca žalobcu zákonný limit zmenkovej sumy vôbec nerešpektoval. Zmenka bola vyplnená v priamom rozpore s ust. § 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z.z.. Súd prvej inštancie v ďalšom posúdil Dohodu o vyplňovacom práve zmenky uvedenú v článku 14 všeobecných úverových podmienkach za odporujúcu ust. § 54 ods. 1, 2 OZ a teda za neplatnú. Dospel tak k záveru, že z neplatnej dohody o vyplnení zmenky nemohlo žalobcovi vzniknúť právo na vyplnenie blankozmenky, a teda ak je neplatná dohoda o vyplňovacom práve, je neplatná aj samotná zmenka a predstavuje absolútne neplatný právny úkon podľa § 39 OZ v spojitosti s § 3 ods. 1 OZ. Z uvedených dôvodov žalobu v prevyšujúcej časti zamietol.

7. O trovách konania rozhodol v zmysle ust. § 142 ods. 1 O.s.p.

8. Proti tomuto rozsudku v zákonnej lehote (včas) podal odvolanie žalobca z dôvodov podľa § 205 ods. 2 písm. a/ v spojení s ust. § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p., § 205 ods. 2 písm. b/ a f/ O.s.p. Navrhol rozsudok zmeniť tak, aby žalobe v celom rozsahu odvolací súd vyhovel a priznal mu náhradu trov odvolacieho konania.

9. Namietal, že súd prvej inštancie vykonal dokazovanie listinami, pričom strany takéto dokazovanie nenavrhl. Súd mal vychádzať len zo skutočností tvrdených stranami a vykonať len dôkazy navrhnuté stranami. Žalobca predložil súdu ako dôkaz o svojich nárokoch platnú zmenku, voči forme a obsahu ktorej zo strany žalovaného neboli vznesené žiadne námietky, a preto neexistovala okolnosť, ktorá by odôvodňovala vykonanie ďalších dôkazov nevyhnutných pre rozhodnutie vo veci. Neboli splnené podmienky pre vykonanie iných dôkazov než navrhnutých stranami v zmysle ust. § 120 ods. 1 O.s.p. V prejednávanej veci súd mal rozhodnúť o práve na úhradu zmenkovej sumy a jej príslušenstva len z predloženej zmenky. Predpokladom vydania rozsudku bolo výlučne predloženie originálu zmenky. Žalovaný mohol vzniesť námietky voči zmenke na základe článku 5 ods. 3 a ods. 6 Nariadenia, ak tak však neurobil, musia byť akékoľvek iné námietky odmietnuté vzhľadom na uplatnenie koncentračnej zásady v zmysle Nariadenia. Súd sám nemôže vznášať voči zmenke námietky za žalovaného. Súd z vlastnej iniciatívy vykonal dokazovanie preukazujúce charakter žalovaného ako spotrebiteľa, pričom žalovaný sa tejto obrany žiadnym spôsobom nedomáhal, uplatnenú pohľadávku nerozporoval a svojím konaním ju prakticky uznal. Súd teda dospel k rozhodnutiu na základe aplikácie nesprávnych právnych predpisov, ako aj nesprávnej interpretácie príslušných právnych predpisov a práva Európskej únie. Poukázal ďalej na to, že je majiteľom zmenky na základe indosamentu a nie je stranou akéhokoľvek spotrebiteľského vzťahu. Zmenka je pritom platná, je samostatným abstraktným záväzkom, neakcesorickej povahy, preto ju nie je možné podmieňovať inými okolnosťami než sú na zmenke uvedené. Súd sa pritom aplikáciou zákona 191/1950 Sb. nezaoberal, hoci predmetom konania je výlučne zmenka a nie iný záväzkový vzťah. Súd ignoroval ust. § 17 cit. zák., v zmysle ktorého žalovaný vo všeobecnosti nie je oprávnený vznášať tzv. kauzálne námietky voči majiteľovi zmenky, ktoré vyplývajú z jeho vzťahov s pôvodným majiteľom zmenky. Keďže tak nemôže urobiť sám žalovaný, tým menej

tak môže urobiť súd. Pokiaľ aj vznesie námietky, je na ňom, aby ich oprávnenosť preukázal. Dôkazné bremeno teda spočíva na žalovanom a nie je možné ho preniesť na žalobcu. Nesúhlasil so záverom súdu, že dohoda o vyplňacom práve blanko zmenky by mala predstavovať neprijateľnú zmluvnú podmienku pri poskytovaní spotrebných (správne spotrebiteľských - poznámka odvolacieho súdu) úverov. Samotný zákon o spotrebiteľských úveroch č. 258/2001 Z.z. pripúšťal, aby na zabezpečenie nárokov zo spotrebiteľského úveru bola vystavená zmenka. Limitovaná bola len výška zabezpečenia vo vzťahu k aktuálnej výške dlhu v čase jej vyplnenia. Zákon zároveň nelimitoval použitie iba istého druhu zmeniek, a teda prípustné sú akékoľvek zmenky, akékoľvek doložky a zároveň aj blanko zmenky s úpravou vyplnenia zmenky v dohode o vyplňovacom práve. Z uvedeného je zrejmé, že dohoda o vyplňovacom práve nemohla byť neplatná a nemohla byť neprijateľnou zmluvnou podmienkou ani v prostredí spotrebiteľských úverov, keďže právna úprava explicitne pripúšťala používanie blanko zmeniek. Vzhľadom na skutočnosť, že žalovaný uplatnený nárok nepoprel a napriek tomu súd tento zamietol, považoval žalobca napadnuté rozhodnutie za prekvapivé.

10. Žalovaný sa k podanému odvolaniu nevyjadril.

15. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd (§ 34 Civilného sporového poriadku, účinného od 01.07.2016, ďalej len C.s.p.), prejednal odvolanie žalobcu ako podané včas oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné, bez nariadenia pojednávania v zmysle ust. § 385 ods. 1 C.s.p. a contrario v rozsahu danom ust. § 379 a § 380 C.s.p. a z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov (§ 205 ods. 2 pís. a/, b/, f/ O.s.p. v spojení s ust. § 470 ods. 2 prvej vety C.s.p., v C.s.p. odvolacie dôvody podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b/, d/, h/) a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu nie je možné vyhovieť.

16. Rozsudok je vo výroku o zamietnutí návrhu v prevyšujúcej časti a vo výroku o trovách konania vecne správny, preto ho odvolací súd v zmysle ust. § 387 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

17. Rozsudok bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach dňa 21.6.2017 o 13.50 hod., v pojednávacej miestnosti č. dv. 212, II. poschodie, pričom miesto a čas verejného vyhlásenia rozhodnutia boli zverejnené dňa 9.6.2017 na úradnej tabuli Krajského súdu v Košiciach v zmysle ust. § 219 ods. 1, 3 C.s.p.

18. Žalobca podal proti rozsudku súdu prvej inštancie odvolanie ešte za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku.

19. Podľa ust. § 470 ods. 1 C.s.p., ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti (t.j. 1.7.2016).

20. Podľa ust. § 470 ods. 2 prvá veta C.s.p., právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

21. Žalobca namieta odvolacie dôvody podľa ust. § 205 ods. 2 písm. a/ v spojení s ust. § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p., podľa ust. § 205 ods. 2 písm. b/ a f/ O.s.p., t.j. v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p., konkrétne účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. V zmysle C.s.p. ide o odvolacie dôvody podľa ust. § 365 ods. 1 pís. b/, d/, h/, t.j. súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

22. Odvolací súd v prejednávanej veci dospel k záveru, že tieto odvolacie dôvody nie sú naplnené.

23. Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie je zrejmé, že súd založil svoje rozhodnutie o zamietnutí žaloby na zistení, že dohoda o vyplnení zmenky, obsiahnutá vo Všeobecných podmienkach poskytnutia úveru, v zmysle ktorej „zmenková suma bude pozostávať zo sumy všetkých peňažných nárokov veriteľa voči dlžníkovi, ktoré veriteľovi vzniknú ku dňu vyplnenia zmenky“, je v priamom rozpore s ust. § 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene zákona o obchodnej inšpekcii v znení účinnom do 10.3.2010, teda aj v čase uzavretia úverovej zmluvy (ďalej len zákon č. 258/2001 Z.z.),

teda je neplatná v zmysle ust. § 39 Obč. zák. Z neplatnej dohody nie je preto možné priznať návrhom uplatnené zmenkové nároky.

24. V zmysle ust. § 4 ods. 6 zákona 258/2001 Z.z. v súvislosti s poskytovaním úveru od spotrebiteľa alebo inej osoby sa zakazuje splniť dlh zmenkou alebo šekom. Veriteľ smie prijať od dlžníka zmenku alebo šek na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru, len ak ide o zabezpečovaciu zmenku a zmenková suma v čase vyplnenia je maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva (vrátane zmluvných pokút a iných nárokov veriteľa zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere) vo výške maximálne 30% istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru. Zmenku prijatú, resp. vyplnenú veriteľom v rozpore s predchádzajúcou vetou veriteľ nesmie prijať a je povinný ju dlžníkovi kedykoľvek na požiadanie vydať. Ustanovenie tohto odseku platí aj v prípade zmeny majiteľa zmenky alebo postúpenia práv zo zmenky.

25. Neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom (§ 39 Obč. zák.).

26. Z článku 14 Všeobecných podmienok poskytnutia úveru, ktoré sú súčasťou zmluvy o úvere uzavretej medzi účastníkmi konania je zrejme nasledovné znenie dohody o vyplnení zmenky: „Na zabezpečenie peňažného záväzku dlžníka ako vystaviteľa zmenky vyplývajúceho z tejto úverovej zmluvy voči veriteľovi ako remitentovi vystavil vystaviteľ zmenku, v ktorej nie sú vyplnené zmenková suma a dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy. Zmluvné strany sa dohodli, že zmenkovú sumu vyplní na zmenke remitent najneskôr v deň, kedy sa v zmysle bodu 4 týchto podmienok stane celý dlh splatný okamžite, t.j. keď dlžník neuhradí včas štyri po sebe idúce splátky, prípadne uhradí len časti splátok alebo neuhradí včas poslednú splátku alebo časť poslednej splátky. Zmenková suma bude pozostávať zo sumy všetkých peňažných nárokov veriteľa voči dlžníkovi, ktoré veriteľovi vzniknú ku dňu vyplnenia zmenky. Dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy vyplní na zmenke remitent tak, že ním bude deň, kedy sa v zmysle bodu 4 týchto podmienok stal splatným celý dlh.

27. Vyššie uvedená dohoda umožňuje vyplniť zmenkovú sumu vo výške všetkých peňažných nárokov veriteľa voči dlžníkovi, ktoré veriteľovi vzniknú ku dňu vyplnenia zmenky, čo je v priamom rozpore s obmedzením vyplývajúcim z citovaného zákonného ustanovenia § 4 ods. 6, podľa ktorého zmenková suma v čase vyplnenia je maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva (vrátane zmluvných pokút a iných nárokov veriteľa zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere) vo výške maximálne 30% istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru.

28. V tejto časti (oddeliteľnej od ostatného obsahu zmluvy) je teda zmluva, t.j. dohoda o vyplnení zmenky v rozpore s ust. § 4 ods. 6 zákona 258/2001 Z.z., a teda neplatná podľa § 39 Obč. zák., preto súd prvej inštancie rozhodol vecne správne, ak zmenkové nároky zo zmenky vyplnenej na základe neplatnej dohody o vyplnení zmenky žalobcovi nepriznal.

29. Odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že aj samotná zmenka bola vyplnená v rozpore s ust. § 4 ods.6 zák. č. 258/2001 Z.z., preto takto vyplnenú zmenku veriteľ (Pohotovosť s.r.o. ako právny predchodca žalobcu) nesmel prijať a ani ju ďalej postúpiť na žalobcu.

30. K ďalším odvolacím námietkam žalobcu odvolací súd uvádza nasledovné:

31. V zmysle ust. § 120 ods. 1 O.s.p. účinného v čase rozhodnutia, účastníci sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Súd rozhodne, ktoré z označených dôkazov vykoná. Súd môže výnimočne vykonať aj iné dôkazy ako navrhujú účastníci, ak ich vykonanie je nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci.

32. Z vyššie citovaného zákonného ustanovenia vyplývalo, že účastníci (th.č. strany) sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, avšak o tom, ktoré z označených dôkazov budú vykonané, rozhodne súd. Nejde pritom o svojvôľu súdu, ale o zabezpečenie hospodárnosti a efektívnosti súdneho konania, t.j. vykonávanie dôkazov na preukázanie skutočností, ktoré sú relevantné z hľadiska rozhodnutia vo veci. Okrem dôkazov navrhnutých účastníkmi konania môže súd vykonať aj iné dôkazy, ak je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. Súd teda nie je obmedzený pri vykonávaní dôkazov iba

možnosťou vykonať dôkazy navrhnuté účastníkmi, ale môže vykonať aj ďalšie dôkazy, ak je to pre rozhodnutie vo veci nevyhnutné a tieto si môže zabezpečiť aj sám.

33. V prejednávanej veci bol takýto postup nevyhnutný pre rozhodnutie vo veci, pričom Občiansky súdny poriadok je subsidiárne využiteľný aj v prípade konaní podľa Nariadenia a postup súdu v zmysle § 120 ods. 1 tretej vety O.s.p. bol teda dôvodný. Bolo preto povinnosťou súdu vzhľadom na okolnosti prejednávanej veci ex offo zabezpečiť prieskum nároku v intenciách možnej absolútnej neplatnosti úkonu, v ktorom má nárok základ. Vzhľadom na vedomosť súdu z iného súdneho konania, že žalobcom predložená zmenka zabezpečuje nároky zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, postupoval súd prvej inštancie v súlade s ust. § 120 ods. 1 Obč. zák., keď si zabezpečil listinné dôkazy, z ktorých mohol posúdiť jednak platnosť úkonu, v ktorom má nárok základ (úverovej zmluvy), ale aj platnosť samotnej dohody o vyplňovacom práve, ktorá bola podkladom pre vyplnenie zmenky ako dôkazu predkladaného žalobcom na preukázanie svojho nároku. Keďže súd na základe vykonaného dokazovania spoľahlivo zistil, že na strane žalovaného ide o spotrebiteľa, poskytol žalovanému ex offo ochranu, keď žalobou uplatnený nárok skúmal aj z hľadiska jeho (ne)súlady s normami na ochranu spotrebiteľa (§ 52 až 54 Obč. zák. a zák. č. 258/2001 Z.z.), a ak za tým účelom vykonal dôkazy, ktoré strany nenavrhli, nemožno mu vytýkať porušenie práva na spravodlivý proces.

34. Pokiaľ ide o odvolaciu námietku, v zmysle ktorej súd prvej inštancie nerešpektoval ust. § 17 zák. č. 191/1950 Zb. a v ktorej žalobca vytýkal súdu, že hoci sám žalovaný nemohol vzniesť kauzálne námietky voči majiteľovi zmenky, urobil tak súd sám, odvolací súd uvádza, že rigidná aplikácia ust. § 17 zák. č. 151/1950 Sb. by spôsobila spotrebiteľovi neprimerané ťažkosti pri až následnom možnom domáhaní sa ochrany svojich práv (ust. § 17 cit. zákona obsahuje úpravu, podľa ktorej kto je odporca zo zmenky, nemôže robiť majiteľovi námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných vzťahoch k vystaviteľovi alebo k predošlým majiteľom, okrem ak majiteľ pri nadobúdaní zmenky konal vedome na škodu dlžníka). Prijatie výkladu smerujúceho k povinnosti spotrebiteľa bez výhrad uspokojiť veriteľa - nadobúdateľa indosovanej zmenky a až následne ho žalovať o náhradu škody, s povinnosťou v takomto konaní dokazovať, že nadobúdateľ zmenky konal vedome na škodu dlžníka, by v konečnom dôsledku viedlo k prenosu povinností na spotrebiteľa spôsobom, ktorý je podľa právnej úpravy ochrany spotrebiteľa neprijateľný. V prípade v záveru, že pri vymáhaní dlžnej sumy z indosovanej zmenky súd nemá možnosť hodnotiť obsah spotrebiteľskej zmluvy a rozhodnúť o nekalosti niektorých zmluvných podmienok, či zhodnotiť platnosť zmenky samotnej, išlo by o neprijateľné zníženie právnej ochrany prináležiacej spotrebiteľovi a o porušenie zásady efektivity.

35. Napriek skutočnosti, že žalovaný v konaní výslovne nenamietal, že zmenka je neplatná, súd správne skúmal jej platnosť, vychádzajúc zo záveru, že princíp „vigilantibus iura scripta sunt“ (právo patrí bdelym) v spotrebiteľských veciach v konkrétnych súvislostiach ustupuje dôležitejšiemu princípu, ktorým je ochrana práv spotrebiteľa. Uvedené opakovane skonštatoval Najvyšší súd Slovenskej republiky (uznesenie zo 16. januára 2013 sp. zn. 6MCdo/9/2012, z 21. marca 2012 sp. zn. 6Cdo/1/2012 a uznesenie sp. zn. 5Cdo/61/2012). Aj v prípade tohto princípu platí, že v konkrétnych súvislostiach ustupuje na strane spotrebiteľa dôležitejšiemu princípu, ktorým je princíp ochrany spotrebiteľa. Vychádzajúc z povahy spotrebiteľských právnych vzťahov, realite praktického života odporuje požiadavka podrobnej (až detailnej) znalosti právnych predpisov spotrebiteľmi. Na túto vec sa vzťahuje viacero právnych predpisov (Občiansky zákonník, zákon o Ochrane spotrebiteľa, zákon o Spotrebiteľských úveroch, zákon o Zmenkách), pričom je nepochybné, že vzhľadom na rozsiahlosť a dynamickosť právnej úpravy spotrebiteľ nemôže dokonale poznať každý z vyššie uvedených zákonov. Neinformovanosť spotrebiteľa, resp. jeho nedostatočná informovanosť v tejto oblasti mu nemôže byť na ujmu. Účelom spotrebiteľského práva je poskytnúť spotrebiteľovi ochranu v prípadoch, keď môže dodávateľ zneužiť neinformovanosť spotrebiteľa tým, že do zmluvy zakomponuje zmluvné podmienky, ktoré sú v neprospech spotrebiteľa. Úlohou súdu je v takýchto prípadoch ex offo skúmať prijateľnosť zmluvných podmienok a v prípade, že sú neprijateľné, zabezpečiť rýchlu a účinnú ochranu spotrebiteľa. Aj v zmysle rozsudku Európskeho súdneho dvora sp. zn. C-419/2001 zo 14.3.2013 (Česká sporiteľňa, a.s. proti U. G.) samotný Európsky súdny dvor v konaní pri uplatnení práva zo zmenky z úradnej moci skúmal postavenie žalovaného ako spotrebiteľa. Podľa záverov tohto rozhodnutia napriek tomu, že v danom prípade sa jednalo o vzťah uplatnený na základe zmenky ako abstraktného cenného papiera, bolo povinnosťou súdu skúmať postavenie žalovaného ako spotrebiteľa.

36. Ust. § 17 zák. č. 191/1950 Sb. neustanovuje výslovne, kto a aké námietky uplatňovať môže, ale kedy ich uplatňovať nemôže. Záver, kto a kedy ich uplatňovať môže, tak z tohto ustanovenia vyplýva len a contrario (Kovářík Z.: Zákon směneční a šekový. Komentář, C.H.BECK 2014, str. 96). Citované ustanovenie tak výslovne nezakazuje, aby súd na kauzálne námietky prihliadal ex offa. To je dôležitá aj z hľadiska práva Európskej únie. Súdny dvor sa vo viacerých rozsudkoch týkajúcich sa smernice 93/13/EHS vyslovil, že národný súd musí mať možnosť skúmať neprijateľné podmienky v spotrebiteľských zmluvách ex offa, neskôr vyslovil, že ich musí skúmať ex offa a že odporuje európskemu právu, ak ich súd nemôže skúmať a limine (t.j. ak ich môže skúmať len ex post). V takýchto prípadoch musí národný súd vykladať národné procesné i hmotné právo konformne s právom EÚ.

37. Ani samotné Nariadenie neobsahuje žiadne ustanovenie, ktoré by zakazovalo alebo neumožňovalo súdu skúmať kauzálne vzťahy, na ktorých krytie je zmenka určená. Článok 7 ods. 3 Nariadenia hovorí, že súd v prípade pasivity žalovaného „vydá rozsudok“ nehovorí, že žalobe musí vyhovieť.

38. Z uvedeného plynie, že nič nebráni súdu, aby ex offa skúmal, či základom zmenky je spotrebiteľská zmluva a či táto zmluva neobsahuje neprijateľné zmluvné podmienky.

39. V slovenskom právnom poriadku navyše platí ust. § 5b zák. č. 250/2007 Z.z., ktoré ukladá orgánu rozhodujúcemu o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliadať aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď by inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával.

40. V čase rozhodovania odvolacieho súdu (od 23.12.2015) je účinný zákon č. 438/2015 Z.z., ktorým sa zmenil a doplnil aj zákon č. 191/1950 Sb. zmenkový a šekový v znení zák. č. 659/2007 Z.z. a č. 492/2009 Z.z.

41. V zmysle ust. § 17 ods. 2 zák. č. 191/1950 Sb. v znení zák. č. 438/2015 Z.z. v konaní, v ktorom sa uplatňuje alebo vymáha nárok zo zmenky, sa z úradnej povinnosti prihliada na skutočnosti odôvodňujúce námietky podľa ods. 1, ktoré by ten, kto je odporca zo zmenky mohol uplatniť, ak jeho zaviazanosť zo zmenky vznikla v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou.

42. Z vyššie uvedeného je zrejmé, že v prípade tzv. spotrebiteľských zmienok povinnosťou súdu je ex offa prihliadať na námietky, ktoré by mohol vzniesť spotrebiteľ, a to aj v prípade, že sa ich sám nedovoľáva. Táto povinnosť súdu je výslovne zákonom upravená, pričom vyššie citované ustanovenie má procesnoprávny charakter, lebo upravuje procesnú činnosť súdu a vzťahuje sa teda aj na konania začaté na súde pred účinnosťou novely zák. č. 438/2015 Z.z. vzhľadom na chýbajúce prechodné ustanovenia zák. č. 438/2015 Z.z. k úprave účinnej od 23.12.2015. Procesná norma odo dňa nadobudnutia svojej účinnosti pôsobí na všetky živé spory prebiehajúce na súdoch, za situácie, že zákonodarca nestanovil osobitný (intertemporálny) režim.

43. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov sú odvolacie námietky žalobcu nedôvodné a nespôsobilé spochybníť vecnú správnosť rozsudku súdu prvej inštancie o zamietnutí žaloby.

44. Preto odvolací súd rozsudok ako vecne správny podľa ust. § 387 ods. 1 C.s.p. vrátane výroku o trovách pred súdom prvej inštancie potvrdil.

45. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa ust. § 396 ods. 1 v spojení s ust. § 255 ods. 1 C.s.p., a § 262 ods. 1 C.s.p.. Žalobca bol v konaní neúspešný, nemá preto právo na náhradu trov odvolacieho konania a úspešnej žalovanému trovy konania nevznikli, preto odvolací súd stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

46. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov (§ 393 ods. 2 posledná veta C.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a

ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).